

Hudebně pohybová výchova

10. 3. 2020

MgA. Mgr. Hana Novotná

382750@mail.muni.cz

Pilky – Leoš Janáček

- cílová skupina: MŠ, 1. a 2. st. ZŠ

- klíč. pojmy: hudebně pohybové činnosti, rytmika, lidová píseň, aktivní poslech

Motivace k tématu: Tipneš si, jakou lidovou píseň předměty připomínají?

dřevo – pilka (kdo má) – mouka – mlýnek

Vítejte v lese – rytmická partitura

- pojmenování listů/větviček a dalších přírodnin – zaměření na pojmenovávání stromů

- vytvoření partitury z přírodnin 2x čtyři 2/4 takty – využití **rytmických bloků** na podkladě názvů stromů

- slovní deklamace partitury → přehrání partitury pomocí hry na tělo → přehrání na dostupné hudební nástroje (dřívka/vařečky/špejle/propisky/plechovka a dřívko...)

- možnost využití **hry na ozvěnu**: *Jak se do lesa volá, tak se z lesa ozývá*, případně **hry na otázku a odpověď** (vynechávám místa v partituře)

- partitury lze využít: - k doprovodu písně hrou na tělo / s využitím rytm. a mel. nástrojů
- jako inspiraci k rytmické improvizaci při tanci s tyčemi

- pomocí přírodnin lze znázornit i formální schéma poslechové skladby

Nácvik lidové písně *Už ty pilky dořezaly*

- slovní / pěvecká deklamace s pantomimickým vyjádřením písně:

řezání, mletí, mlácení, gesto prázdna, poskoky, točení, podřimování, úder pěstí o dlaň

- variace deklamace a pohybu s ohledem na tempo, dynamiku, způsob výslovnosti (dlouze x krátce) – zdůraznit lašskou krátkou výslovnost

- kombinovat způsob vyjádření (pouze zvuk, pouze pohyb, zvuk i pohyb)

Už ty pilky dořezaly (moravská lidová)

The image shows the musical notation for the Moravian folk song 'Už ty pilky dořezaly'. It consists of two staves of music in G major (one sharp) and 2/4 time. The first staff has a key signature of one sharp (F#) and a 2/4 time signature. The melody is written on a treble clef. Above the first staff are the chords G, D, G, D, G, D, G. The lyrics are: 'Už ty pil-ky do-fe-za-ly, už ty mlyn-ky do-mle-ly,'. The second staff continues the melody with chords G, D, G, D, G, D, G D G. The lyrics are: 'už sed-la-ci vy-mla-ti-li, ma-ju pra-zdne sto-do-ly.'

2. Jura enem poskakuje, Hanka se zas jen toči,
muzikanti podřimují, hrom ať do nich uhodí!

□ **PILKY z cyklu Lašské tance, č. 6 (Leoš Janáček)**

Použitá hudební nahrávka: *Leoš Janáček – Filharmonie Brno, dir. José Serebrier*

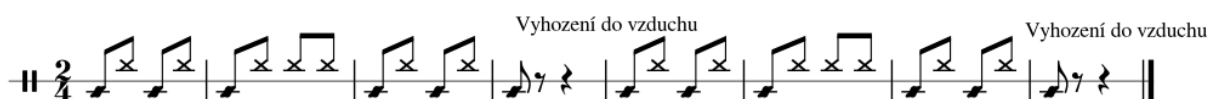
<https://www.youtube.com/watch?v=H437w1nA-jA>

- elementární choreografie s využitím dřevěných tyčí (násady na košťata / bambusové tyče)
- choreografie je vhodná jako bezkontaktní pohybová aktivita
- i v online rozhraní můžeme rozvíjet pohybové a koordinační dovednosti a jemnou motoriku
- kompozice - trojdílná písňová forma ABA a coda → v choreografii pohybově sledujeme jednotlivé variace tématu, které vychází z lidové písně

□ **Aktivní poslech s pohybem (choreografie viz níže)**

- Při aktivním poslechu s pohybem v těžší verzi nejprve **samostatně procvičit rytmický**

Pilky

motiv s vyhazováním a chytáním dřívěk / tyče viz dále

- pod čarou – úder o zem
- nad čarou – úder dřívkem o tyč

Pilky – popis tance

Schéma skladby:															
A										B	A				Coda
Schéma choreografie:															
A	A	B	B	C	D	C	A'	B	E	C	D	A'	B	B	závěr
(f)	(p)	(f)	(p)					(f)					(f)	(presto)	

- A** – zpěv, pochod, vyřukávání rytmů na tyče/ základní kroky tance Pilky (echo / otázka a odpověď / libovolná improvizace / rytm. slabiky / rytmus názvů stromů)
- B** – „řezání“
- C** – pochod vpřed a vzad a ručkování po tyči / středně těžká varianta: základní kroky tance Pilky / těžší varianta: rytmická hra na vlastní tyči (viz výše) a přehazování s partnerem
- D** – přetáčení se s tyčí nad hlavou
- E** – běh přes tyče

f – forte (velké pohyby) p – piano (malé pohyby) presto (rychle)

Rytmické bloky na podkladě názvů stromů:

Javor Ta Ta

Trnovník Ti Ti Ta

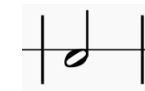
Jírovec Ta Ti Ti

Borovice Ti Ti Ti Ti

Smrk Ta nic

Jilm Taja